Cena numeru 1 złoty

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 217 Częstochowa, czwartek 1 listopada 1945 r. Rok I.

Groby bez ziemi

Mieliśmy w Polsce różne groby. Były kurhany prehistoryczne, dzwoniące brązem mieczów i tarcz odwiecznych. Były żalniki, pełne urn z popiołami. Były zbiorowe cmentarzyska miast i wsi, skoszonych przez czarną śmierć — zarazę morową. Były pobojowiska, gdzie zbratane śmiercią spoczywały pospołu kości tych, co wrogami byli sobie za życia. Były wreszcie mogiły, sypane ku pamięci bohaterów narodowych, wdzięcznymi dłońmi ludu. Mogiły Wandy i Krakusa, kopiec Kościuszki. Mogiły — legendy.

Ziemia, która utraciła wolność, tym skrzętniej zaczęła gromadzić prochy. Każdy wysiłek ramion, prężących się, by zrzucić pęta, użyźnia ją krwią poległych. Lemiesz każdego powstania, przeorując ziemię, odrzuca skibę świeżych mogił. Są to mogiły bezimienne, na których nawet krzyża bez napisu postawić nie było wolno, aby imiona powstańców i pamięć o nich zczezły na zawsze. Imiona zaginęły, pamięć wieczna została.

A potem przyszła wielka wojna. Padały szeregi żołnierzy, szarozielone jak ziemia, w okopach, zasiekach drutów kolczastych, w falach morza, w oparach gazów trujących. I oto powstała myśl wielka: tym wszystkim szarym, bezimiennym bojownikom postawić jeden wielki pomnik — Grób Nieznanego Żołnierza. Niech stanie w sercu stolicy, na skrzyżowaniu wielkich arterii tam, gdzie codzień przepływają tłumy żywych. Niech ich powszednim trudom i troskom przyświeca nigdy nie gasnący znicz pamięci o tym, który krwią swoją przypieczętował dla nich pokój.

Nadszedł rok 1939. Pamiętny wrzesień wszystkie zieleńce, trawniki, ogrody Warszawy obsiał tymczasowymi mogiłami. Jedna z nich przetrwała najdłużej i była najliczniej nawiedzana. W Alejach Jerozolimskich, prawie na wprost dworca nabożne ręce uporządkowały mogiłę żołnierską. Wyrównano najbliższy teren, oddzielono od chodnika malutkimi sztachetkami, postawiono prosty drewniany krzyżyk, na krzyżyku powieszono hełm szturmowy. Mogiłkę zasypano świerczyną i co wieczór zapalano wokół niej świeczki i kaganki. W ciemnościach miasta zdobytego, ale nie upokorzonego, ten grób płonął jak pochodnia wołająca o pomstę do nieba. Szemrał wokół niego falujący tłum. Jakaś matka podnosiła dziecko ponad głowy ciżby.

— Patrz, synku, tam leży żołnierz polski zabity!

To była pierwsza lekcja historii trzyletniego Jasia...

W ciągu 6-ciu lat na ziemi polskiej trwał urodzaj na groby. Można powiedzieć, że mogiła rodziła mogiłę. I nie były to już te dawne, bezimienne, romantyczne groby powstańców. To nie były nawet te zazdrośnie od wszelkich oznak czci strzeżone groby na stokach Cytadeli, i mogiły sybirskich zesłańców.

To były najokropniejsze — groby bez ziemi. Najdroższe ciała, zmasakrowane w torturach, zagłodzone, zagazowane, a potem oddane na pastwę płomieniom krematoriów. Kości, zmielone na proch. Popioły oddane ziemi, ale jak, ale gdzie? Zginął w Majdanku, zginął w Oświęcimiu, rozstrzelany w egzekucji pod murem Nowego Światu czy Pięknej, ale potem?... trupa wrzucono na wóz i wywieziono w nieznane.

A Powstanie Warszawskie? Iluż jest takich, których porwano z domów, powleczono nie wiadomo dokąd. Wszelki ślad po nich zaginął. Nie odezwali się, nie wrócili więcej. Czekają na nich groby puste, krzyże i tablice, na których kochające ręce nie odważają się wyryć ich imion, bo żywi nigdy nie tracą nadziei. A może tymczasem gdzieś, w jakiejś piwnicy, pod gruzami, w popieliskach krematoriów, w głębi własnoręcznie wykopanych rowów mogilnych, tłoczą się bezładnie ich kości, wołające o pamięć, o gałązkę świerczyny, o kwiat, o wianek zaduszny, o światło na mogile.

I to są właśnie te najstraszniejsze, najbardziej opłakane groby. To już nie grób Nieznanego Żołnierza, to grób nieznany ludzi ukochanych. To już nie kopiec bez zwłok bohatera, to zwłoki bez grobu.

Wy wszyscy, którym dane jest w Dzień Zaduszny po raz pierwszy po 6-ciu latach w Wolnej i Niepodległej Polsce złożyć kwiaty i zapalić światło na grobach waszych zmarłych, pamiętajcie w modlitwach waszych i wspominkach o grobach bez ziemi.

Cześć bohaterom! Chwała męczennikom!

Stefania Podhorska - Okołów.

ICH DZIEŃ

ICH TO DZIEŃ TEN, W KTÓRYM LECĄ LIŚCIE
NA MOGIŁY — NIE POROSŁE W TRAWĘ —
KIEDY W CAŁYM ŚWIECIE UROCZYŚCIE
WSPOMNĄ NARWIK, LENINGRAD, WARSZAWĘ.

I POŁOŻĄ OFICJALNE RĘCE,
W IMIĘ ŚWIĘTEJ, MĘCZEŃSKIEJ PAMIĘCI,
SYMBOLICZNE, NARODOWE WIEŃCE
WSPOMINAJĄC BUCHENWALD, OŚWIĘCIM.

POTEM SPADNĄ ŚNIEGU BIAŁE PŁATKI
NA MOGIŁY — NIE POROSŁE W TRAWĘ —
POZOSTANIE PŁACZ STRAPIONEJ MATKI,
FOTOGRAFIE i PAMIĄTKI ŁZAWE.

— — — — — — — — — — — — — — — —

GDZIEŻ MAM SZUKAĆ GROBU MEGO SYNA?
DOKĄD MAJĄ DĄŻYĆ MOJE MYŚLI?
W JAKICH ZGLISZCZACH, LUB W JAKICH RUINACH
TWARDE GŁAZY PIERSI MU PRZYCISŁY?

W JAKICH PIECACH, W JAKICH KREMATORIACH
OGIEŃ LIZAŁ CIEPŁE JESZCZE KOŚCI
Z JEGO PROCHÓW SYPAŁA HISTORIA
KURHAN GROZY KU HAŃBIE LUDZKOŚCI.

— — — — — — — — — — — — — — — —

WSTAŃCIE CIENIE! CHWILA UROCZYSTA!
PO RAZ DRUGI BĘDZIECIE UMIERAĆ....
WIĘC Z POPIOŁÓW MUSICIE ZMARTWYCHWSTAĆ
W GŁUCHYM ŁKANIU MATEK, ŻON i SIEROT.

Jerzy Lancet.

»DZIADY«

ludowy obrzęd ku czci Zmarłych

Świętem jesiennym, sięgającym jeszcze czasów przedchrześcijańskich były „dziady", obchodzone nadzwyczaj uroczyście. Mniej więcej przebieg ich był taki:

„W dzień dziadów gospodyni chaty od samego rana krzątała się nad przygotowaniem sutej, z siedmiu dań złożonej wieczerzy, licząc się z tym, które z nich były szczególnie lubiane przez zmarłych mieszkańców danego domostwa. Pierwsze miejsca wśród tych potraw zajmują: miód, rozprowadzony wodą, groch (bez soli!), a na płn.-wschodniej krawędzi Białorusi przede wszystkim głowizna jakiego zwierzęcia, w ostateczności — bodaj by kury. Potraw kosztować przy gotowaniu nie wolno.

Gdy tylko zajdzie słońce, kto żyw, kupi się w chatach. Kobiety otwierają dymniki lub uchylają drzwi, ułatwiając wejście duszom. Nawet poziome żerdki pod pułapem, służące do suszenia odzieży, zostają opróżnione (najwidoczniej w tym celu, by zwieszające się ubranie nie zawadzało zmarłym). Wnet później zapłoną świece, a gospodarz dokona „oczyszczenia" pokarmów za pomocą dymu z wosku, rzuconego na trzymany w skorupce żar. W zupełnej ciszy, ledwie zakłócanej tłumionym łkaniem niewiast, o ile chata niedawno została osierocona przez kogoś nazbyt drogiego, rozlega się wezwanie, zapraszające zmarłych, aby przybywali na wieczerzę. Przybyć mają wszyscy: sędziwi starcy i drobne niemowlęta; nikt nie może pozostać nieugoszczony. Mroczna, niespokojna, czerwonawa poświata łuczywa i woskowych świeczek jako tako rozprasza wzrastające ciemności. Bez słowa zasiadają uczestnicy obrzędu przed pełnymi misami. Bez słowa również poczynają jeść, odkładając pierwsze kęsy każdego dania do pustej miski dusz. Pierwsze trzy łyki strawy spożywa się powoli, kładąc za każdym razem łyżkę na stół i za każdym razem podejmując ją od nowa. Nie wolno jest się śpieszyć. Jeżeli spadnie na ziemię okruch jaki, nie wolno go podnieść. W tył nie wolno jest się oglądać." (K. Moszyński „Regionalne zwyczaje doroczne").

Ze wszystkich obrzędów największą niesamowitością odznaczają się praktyki „dziadów". Są one wyraźnym dowodem kultu umarłych, powstały nie tyle pod wpływem obawy przed nimi, ile wynikają z gospodarskiej chęci współżycia z duchami bliskich, z pamięci gorliwej o tych, co odeszli. Obchodzenie dziadów jest faktem udowadniającym, że lud wierzy w życie pozagrobowe i to nie wiarą narzuconą przez dogmaty religijne, ale wypływającą z głębokich przeżyć duszy oraz z zadziwiającego rozumienia natury, otaczającej człowieka.

Piękne swoją powagą, nabożnym skupieniem, wzniosłością nastroju — są dziady! Niesamowita jest w swojej plastyczności, w atmosferze, jaką wytwarza, owa uroczystość, która powstała z jak najsilniejszej wiary i stanowi hołd pamięci i wdzięczności, składany przodkom. Obrzęd głęboko wniknął w psychikę ludu, oddziałał i na tych, którzy interesowali się ludowymi zwyczajami. Mickiewicz unieśmiertelnił go w „Dziadach" i wprowadził do literatury pięknej.

S. E.

AUSTRALIA UZNAŁA RZĄD JEDNOŚCI NARODOWEJ

LONDYN (Antena wł.) — **Rząd Australii powziął decyzję uznania Polskiego Rządu Jedności Narodowej. Poseł Australii w Moskwie powiadomił polskiego ambasadora o decyzji rządu australijskiego przekazania władzom polskim własności b. rządu londyńskiego, oddanej na przechowanie poselstwu australijskiemu w Moskwie.**

STRAJK W ANGLII TRWA NADAL

LONDYN (BBC). — Mimo to, że w czterech portach robotnicy podjęli pracę sytuacja strajkowa w Anglii jest nadal poważna.

W dniu wczorajszym członkini gabinetu brytyjskiego Ellen Wilkinson wygłosiła w miejscowości Jarrow przemówienie do strajkujących robotników. Miss Wilkinson podkreśliła, iż w wypadku, gdyby okręty przywożące zboże z Kanady nie były dość szybko wyładowane, — będzie rzeczą konieczną wprowadzenie tej zimy racjonizacji rozdziału chleba, ponieważ statki nie będą mogły na czas zawrócić do portów kanadyjskich przed okresem zamarzania rzeki św. Wawrzyńca.

*

LONDYN. — Robotnicy portowi w Wielkiej Brytanii, strajkują w dalszym ciągu. Londyński komitet strajkowy, oświadczył, że dopóki robotnicy nie uzyskają podwyżki płac, nie ma mowy o, zakończeniu strajku. Prace w portach wykonują w dalszym ciągu żołnierze. Obecnie porty londyńskie zatrudniają 5000 żołnierzy. W Londynie strajkuje 12750 robotników.

DALSZA NACJONALIZACJA PRZEMYSŁU w CZECHOSŁOWACJI

PRAGA (Antena wł.) — Prezydent Czechosłowacji dr. Edward Benesz podpisał w dniu wczorajszym cztery nowe dekrety, na mocy których upaństwowieniu podlega 1000 nowych koncernów. Koncerny te obejmują przemysł spożywczy i fabryki napojów. Jest to dalszy ciąg tej samej akcji, w myśl której upaństwowione zostały już w Czechosłowacji kopalnie, banki i towarzystwa ubezpieczeń.

Prezydent Benesz oświadczył, że nacjonalizacja środków produkcji będzie kontynuowana.

WIZYTA AUSTRALIJSKIEGO DZIAŁACZA SPOŁECZNEGO W ZWIĄZKU RADZIECKIM

MOSKWA (PAP). — Na zaproszenie radzieckiego stowarzyszenia utrzymywania stosunków kulturalnych z krajami obcymi przybył dnia 26 b. m. do Moskwy wybitny australijski działacz społeczny, organizator zbliżenia kulturalnego między ZSRR a Australią, przewodniczący Komitetu pomocy sanitarnej dla Związku Radzieckiego Josse Street.

BEZROBOCIE WE WŁOSZECH

RZYM (PAP). — Prasa włoska donosi, że w północnych Włoszech jest obecnie ponad dwa miliony bezrobotnych. Prasa włoska przypuszcza, że w zimie cyfra ta podniesie się co najmniej do czterech milionów robotników i pracowników. Jeśli doliczyć rodziny bezrobotnych, to około 16 milionów osób czeka głód.

Przed wyjazdem Attlee do Waszyngtonu

LONDYN (BBC). — We wtorek premier angielski Attlee wygłosił w Izbie Gmin przemówienie na temat zamierzonej podróży swojej do Waszyngtonu. Korespondenci dyplomatyczni prasy londyńskiej wyrażają przekonanie, że w czasie spotkania premiera Attlee z prez. Trumanem **poruszone będą najważniejsze sprawy z dziedziny polityki zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem konferencji londyńskiej ministrów spraw zagranicznych, kwestie, dotyczące produkcji energii atomowej oraz sprawy Palestyny.**

Zanim jeszcze oficjalnie zakomunikowana została wiadomość o wyjeździe premiera do Ameryki, Attlee wygłosił w Izbie Gmin w poniedziałek oświadczenie, w którym zakomunikował, że **w miejscowości Detcot w Anglii utworzony zostanie w najbliższym czasie specjalny instytut badawczy dla spraw energii atomowej. Instytut ten pozostawać będzie pod nadzorem ministra zaopatrzenia. Premier dodał, że ministerstwo zaopatrzenia interesuje się zarówno sprawami pokojowymi, jak i sprawami, związanymi z wojną.**

Koła kongresowe w Stanach Zjednoczonych przyjęły z zadowoleniem wiadomość o zamierzonej wizycie premiera Attlee w Waszyngtonie. Członek Kongresu Blum oświadczył, że **wizyta premiera brytyjskiego jest bardzo na czasie.**

Jednocześnie Senat Stanów Zjednoczonych rozpatruje wniosek, który przewiduje **postawienie do osobistej dyspozycji prezydenta Stanów Zjednoczonych pewnej ograniczonej ilości wojska, którą prezydent mógłby przekazać Organizacji Narodów Zjednoczonych dla spraw, związanych z zabezpieczeniem pokoju. Wniosek ten, postawiony przez ministerstwo wojny dałby prezydentowi stosunkowo duże kompetencje** w tej dziedzinie. Przewiduje się również, **że w Radzie Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych zasiadłby delegat Stanów Zjednoczonych w stopniu ambasadora.**

Morisson o rozmowach w Waszyngtonie

LONDYN (Antena wł.) — **Minister Morisson przed końcem wczorajszego wieczornego posiedzenia Izby Gmin złożył krótkie oświadczenie w sprawie energii atomowej i w sprawie rozmów, które mają być przeprowadzone w Waszyngtonie między premierem Attlee i prez. Trumanem. Minister Morisson stwierdził, że rozmowy te nie ograniczą się do wymiany poglądów na naukowe metody eksploatacji energii atomowej. Dyskusje obejmą całokształt zagadnień związanych z obecną sytuacją. Na wczorajszym posiedzeniu Izby Gmin zabrał również głos premier Attlee, który potwierdził wiadomości o bliskim jego wyjeździe do Waszyngtonu, celem przeprowadzenia rozmów z prez. Trumanem i premierem Kanady Mackenzie Kingim. Premierowi Attlee w jego podróży towarzyszyć będzie John Anderson, przewodniczący Komitetu dla badań energii atomowej. Rozmowy rozpoczną się w dniu 11 listopada i potrwają przypuszczalnie 2 tygodnie.**

UPAŃSTWOWIENIE BANKU ANGIELSKIEGO

LONDYN (Antena wł.) — **W czasie wczorajszej debaty w Izbie Gmin przyjęto w drugim czytaniu wniosek o upaństwowienie Banku of England. Za wnioskiem głosowało 348 deputowanych, przeciwko 153.**

W związku z uchwaleniem tego wniosku minister skarbu Dalton oświadczył, że obecny rząd brytyjski ma mandat założenia fundamentów pod nowy porządek społeczny. Jedną z cegiełek do tego fundamentu jest upaństwowienie Banku Angielskiego.

Przemòwienie bułgarskiego min. spraw zagranicznych

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Sofii, że z okazji rocznicy podpisania zawieszenia broni pomiędzy Bułgarią a sojusznikami wygłosił przemówienie minister spraw zagranicznych Pietko Stajnow, które było nadawane przez radio. — „Podpisanie tego zawieszenia broni — powiedział minister — położyło kres wojnie, której naród bułgarski nigdy nie pragnął i której nigdy nie pochwalał. Wojna ta została wypowiedziana Wielkiej Brytanii przez naszych dawnych władców jedynie w chęci przypodobania się Niemcom hitlerowskim. Gdyby naród bułgarski i armia nie przeciwstawiły się dawnemu rządowi celem stworzenia nowego rządu ludowego, los państwa naszego i naszego narodu byłby znacznie gorszy. Rząd nasz lojalnie wypełnia wszystkie warunki zawieszenia broni i wszystkie wzięte na siebie zobowiązania. Mamy prawo oczekiwać, że nasza działalność będzie sprawiedliwie oceniona przez wszystkie państwa sojusznicze".

WYBORY W JUGOSŁAWII JUŻ BLISKIE

BELGRAD (Antena wł.) — W związku ze zbliżającym się terminem wyborów w Jugosławii rząd jugosłowiański uchwalił dekret o rozwiązaniu dotychczasowego parlamentu. Minister Kardell wniósł poprawkę do prawa wyborczego. Chodzi tu mianowicie o stworzenie urn wyborczych dla tych kandydatów do parlamentu, którzy nie są zgłoszeni w ramach żadnej z list wyborczych. Krok ten gwarantuje najlepiej całkowicie nieskrępowane przeprowadzenie wyborów.

PIERWSZE POSIEDZENIE KONSTYTUANTY FRANCUSKIEJ

PARYŻ (PAP). — Pierwsze posiedzenie francuskiego Zgromadzenia Ustawodawczego odbędzie się 6 listopada 1945 r. w pałacu burbońskim, który został odpowiednio do tego celu przystosowany. Dawna sala Izby Deputowanych była przerobiona przez niemców na audytorium, gdzie wysocy dygnitarze Rzeszy mogli słuchać przemówień Hitlera. Bibliotekę, składającą się z 40.000 tomów, wywieźli hitlerowcy do Niemiec. Sekretarzem generalnym Zgromadzenia ma być sekretarz biura dawnej Izby — Pechen, sekretarzem zaś prezydium dawny sekretarz generalny Senatu — Miegeville

PROCES KOLABORACJONISTÓW FRANCUSKICH

PARYŻ (PAP). — Znany kolaboracjonista francuski Jean Luchaire stanie wkrótce przed sądem. Luchaire prosił, aby Otto Abetz, b. ambasador niemiecki w Paryżu, został przesłuchany w jego sprawie, jako świadek obrony. Prośbie jego odmówiono.

NOWY PROCES BANDYTÓW NIEMIECKICH

LONDYN (Antena wł.) — W miejscowości Wuppertal, w amerykańskiej strefie okupacyjnej, rozpoczął się w dniu wczorajszym proces przeciwko 9 niemcom, oskarżonym o zamordowanie 8 brytyjskich lotników, którzy w czasie nalotu na Zagłębie Ruhry zmuszeni byli lądować przy pomocy spadochronów.

PRACE GRANICZNE SOWIECKO-FIŃSKIE ZAKOŃCZONE

MOSKWA (Antena wł.) — Sowiecko-fińska komisja pracująca w rejonie Petsamo nad wytyczaniem granicy między Finlandią a Związkiem Radzieckim zakończyła w ubiegłym tygodniu definitywnie swoje prace.

22. ROCZNICA REPUBLIKI TURECKIEJ

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Ankary, że odbył się tam uroczysty obchód 22. rocznicy istnienia republiki tureckiej. W czasie uroczystości wygłosił przemówienie premier turecki Saracoglu. Przemówienie zostało nadane przez radio.

Prasa anglosaska o przemówieniu Trumana

(k) Omawiając przemówienie prez. Trumana, wygłoszone w dniu święta floty amerykańskiej, prasa zaznacza, że prezydent dokonał przeglądu okrętów, zakotwiczonych na rzecę Hudson, na przestrzeni ponad 7 mil, po czym wygłosił przemówienie, będące sprecyzowaniem zasad polityki Stanów Zjednoczonych w odniesieniu do zagranicy. Najważniejsze tezy polityki zagranicznej USA. zawarte są w 12 punktach, które Truman w mowie swej specjalnie wyodrębnił.

Nawiązując do tej części przemówienia, w której prezydent wypowiada się za utrzymaniem potężnych sił zbrojnych i za wprowadzeniem obowiązkowej służby wojskowej, dziennik **„New-York Times"** zaznacza, że Truman ma na celu 4 zasadnicze postulaty: obronę samych Stanów Zjednoczonych w wypadku nieprzyjacielskiej agresji, obronę całej zachodniej półkuli jako całości, następnie zrealizowanie warunków pokoju w odniesieniu od pokonanych wrogów. Najważniejszym jednak momentem, dla którego prezydent pragnie wprowadzić obowiązkową służbę wojskową, jest konieczność wypełnienia przez Stany Zjednoczone obowiązków militarnych z tytułu podpisania przez rząd USA Karty Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Prezydent wychodzi bowiem z założenia, że pokoju nie można budować na lotnych piaskach i zabezpieczyć go można tylko **przy użyciu siły. A ponieważ Stany Zjednoczone** mają zdecydowaną wolę przeciwdziałania wszelkiej agresji, rzeczą konieczną jest wobec tego posiadanie odpowiedniej siły militarnej.

Dziennik **„New-York Herald Tribune"** zaznacza, że przemówienie prez. Trumana jest stwierdzeniem słuszności i sprawiedliwości, do których to zasad dążyć będzie polityka rządu Stanów Zjednoczonych. Jest rzeczą wiadomą, że świat daleko odbiega od doskonałości, dlatego też ze wszystkich sił starać się należy o to, by uczynić dalsze postępy w kierunku współpracy międzynarodowej.

Autor artykułu stwierdza, że rząd Stanów Zjednoczonych nie udzieli nigdy zgody swej na kompromis ze złem.

Angielski dziennik **„Times"**, omawiając przemówienie prez. Trumana zaznacza, że w enuncjacjach prezydenta nie ma nic takiego, pod czym nie mogłaby się podpisać polityka brytyjska. Przechodząc do sprawy bomby atomowej, której Truman poświęcił stosunkowo dużo uwagi, dziennik londyński dochodzi do wniosku, że rząd Stanów Zjednoczonych nigdy nie ujawni tajemnicy produkcji bomby atomowej, o czym najlepiej świadczy ten passus z przemówienia prezydenta, w którym usłyszeliśmy słowa o „świętym powiernictwie" rządu amerykańskiego. Nie znaczy to jednak, by rząd USA uzurpował sobie prawo do posiadania mocy życia i śmierci w odniesieniu do **innych narodów.**

ZAMORDOWANY NA JAWIE BRYGADIER BRYTYJSKI

LONDYN (Antena wł.) — **Z Londynu donoszą, że brygadier Mallady, dowódca sił brytyjskich w okręgu Surabaya, został zamordowany w czasie dyskusji, przeprowadzanej z przedstawicielami nacjonalistów jawajskich. W związku z tym dowódca sojuszniczych wojsk okupacyjnych w Indiach Holenderskich rozkazał d-rowi Soe Karno stawić się natychmiast w sojuszniczej kwaterze, ponieważ uważa on Soe Karno za odpowiedzialnego za mord na brygadierze Mallady.**

*

LONDYN, (PAP). — Korespondent holenderskiej agencji prasowej donosi, że prezydent „republiki jawajskiej" dr. Soekarno stwierdził, iż wspólnie z dr. Mohammedem Hatta wiceprzewodniczącym jawajskiej rady centralnej i 15 innymi przywódcami jawajskimi odbył rozmowę informacyjną z Mr. Dening, przedstawicielem brytyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Dr. Soekarno oświadczył, iż jego nieobecność w Batawii była spowodowana koniecznością uspokojenia wzburzonych elementów na prowincji, zwłaszcza zaś przywódców muzułmańskich. „Skrajne elementy posiadają wielką siłę — dodał dr. Soekarno. — Usiłowałem ich uspokoić. Gniew narodu jest skierowany przeciwko Holendrom i Japończykom. Pragnę zapobiec temu, by sprawa stała się problemem rasowym i próbuję ją rozwiązać na drodze pokojowej".

Usiłowania Jawajczyków, mające na celu okrążenie baraków wojsk holenderskich w Kebajoran, na południowy zachód od Batawii, zostały udaremnione przez jedną kompanię holenderską, przy czym tylko jeden żołnierz został lekko ranny. 30 Jawajczyków zostało zabitych.

Wojska sojusznicze, które okupują Bandoeng na południowy wschód od Batawii, zajęły ostatnio najsilniejszą w Holenderskich Indiach wschodnich radiostację, z której korzystali Jawajczycy.

ROBOTNICY MEKSYKU PRZECIWKO FASZYZMOWI W ARGENTYNIE

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Meksyku, że odbyła się tam krajowa konferencja konfederacyj robotniczych w Meksyku, na której uchwalono rezolucję, protestującą przeciwko reżimowi Farrela i Perrona w Argentynie. Rezolucja podkreśla, że wydarzenia, które zachodzą w Argentynie, zagrażają spokojowi we wszystkich krajach Ameryki Łacińskiej. Farrel i Perron prowadzą politykę nazistowską, zarówno wewnętrz, jak i na zewnątrz kraju. Po ostatnich wydarzeniach prześladowania robotników i w ogóle demokratycznych organizacyj znacznie się wzmogły.

O likwidację reżimu faszystowskiego w Hiszpanii

NOWY JORK. (PAP). — Przewodniczący amerykańskiego komitetu walki o wolność Hiszpanii, biskup Hartman, przesłał do prezydenta Trumana memoriał, w którym domaga się, ażeby Stany Zjednoczone jak najszybciej zerwały stosunki dyplomatyczne z frankistowską Hiszpanią. W memoriale wskazuje się, że nie można dopuścić do tego ażeby Hiszpania stała się bazą faszystowskich marzeń o podboju świata. Komitet skierował do departamentu stanu i do przewodniczących komisji zagranicznych Senatu i Izby Reprezentantów Stanów Zjednoczonych pisma, w których żąda, ażeby mająca się odbyć wkrótce konferencja panamerykańska i prasa całego świata otrzymała informację dotychczas zachowywane w tajemnicy o pomocy, jaką Falanga generała Franco okazywała państwom osi. Informacje te są w posiadaniu departamentu stanu i wywiadu amerykańskiego. Komitet żąda również, żeby Stany Zjednoczone położyły sekwestr na funduszach hiszpańskich, które znajdują się w Stanach Zjednoczonych, oraz żeby zerwały stosunki handlowe z frankistowską Hiszpanią.

CZŁONKOWIE KLUBU POLSKICH ZIEM ZACHODNICH W SZKOCJI PRAGNĄ WRÓCIĆ DO KRAJU

LONDYN (PAP). — Klub Polskich Ziem Zachodnich w Szkocji nadesłał attaché wojskowemu przy ambasadzie polskiej w Londynie pułk. Wągrowskiemu następującą depeszę:

„Obywatelu pułkowniku, Klub Polskich Ziem Zachodnich, oddział w Szkocji, reprezentujący przeszło 4.000 członków i przeszło ¾ całego Klubu Polskich Ziem Zachodnich na terenie Wielkiej Brytanii, melduje, że Polacy ziem zachodnich, przebywający na terenie Szkocji, zgłaszają swą wolę powrotu do kraju i z upragnieniem czekają chwili, kiedy połączą się z bohaterskimi braćmi pod dowództwem Marszałka Żymierskiego i pod kierownictwem Rządu Jedności Narodowej."

Depesze podpisali prezes Klubu Stanisław Doroszewski, wiceprezes Tadeusz Idaszak i sekretarz Franciszek Robak.

KRONIKA

Żałobne chorągiewki na rzecz najbiedniejszych

Miejski Komitet Opieki Społecznej w Częstochowie podaje do wiadomości Społeczeństwa miejscowego, że w biurze Komitetu przy ul. N. M. Panny 31, są do nabycia chorągiewki żałobne w postaci świec, ku uczczeniu pamięci Zmarłych.

Cena chorągiewki-świecy 5.— zł. Dochód przeznaczony na cele Komitetu, t. j. pomoc dla repatriantów 50 proc. i 50 proc. na zakłady sieroce i przytułki w Częstochowie.

Miejski Komitet Opieki Społecznej nie wątpi, że Społeczeństwo poprze usiłowania Komitetu i zakupując świece-chorągiewki przyczyni się do usunięcia sprzed oczu najnieszczęśliwszych i najbardziej potrzebujących, widma głodu i nędzy.

Na podstawie uchwały Miejskiej Rady Narodowej nikt poza Komitetem do sprzedaży chorągiewek w dniu Wszystkich Świętych i w Dniu Zadusznym nie jest upoważniony. — Sprzedaż przeprowadzana przez osoby nie posiadające legitymacyj MKOS, jest wzbroniona.

Od 1 listopada czas zimowy

Na posiedzeniu w dniu 25 października r. b. Rada Ministrów powzięła uchwałę, upoważniającą ministra Administracji Publicznej do wydania rozporządzenia o wprowadzeniu czasu zimowego od dnia 1 listopada b. r.

Zbiórka uliczna w dniu 1 listopada

Dnia 1 listopada b. r. odbędzie się zbiórka uliczna, zorganizowana przez Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza.

Fundusze zebrane przeznaczone zostaną na zorganizowanie opieki nad grobami poległych żołnierzy.

Zaopatrzenie przemysłu prywatnego w węgiel

Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie komunikuje, iż Związek Izb czyni starania o uzyskanie przydziałów węgla po cenach komercyjnych dla przemysłu prywatnego. Izba wzywa przedsiębiorstwa do złożenia zapotrzebowania na węgiel w lokalu Izby Al. Najśw. Maryi Panny 33, najdalej do dnia 10 listopada. Późniejsze zgłoszenia nie zostaną uwzględnione.

Żywa Gazetka

Komitet Miejski PPS podaje do wiadomości swych członków i sympatyków, że w sobotę w lokalu własnym, Kopernika 6, o godz. 17-ej po poł. odbędzie się Żywa Gazetka dla PPS, O. M. TUR, RKS „Skra“ i b. więźniów politycznych.

Obecność obowiązkowa. — Towarzysze, stawcie się licznie!

Rzemiosło na nowej drodze Pow. Zw. Cechów powstaje w Częstochowie

Na podstawie odbytych ostatnio rozmów z dyr. Izby Rzemieślniczej w Kielcach, ob. kpt. Włosińskim oraz prezesem Izby Rzemieślniczej, ob. A. Lorencem, posiedzenie Starszych Cechów rzemieślniczych w Częstochowie postanowiło powołać do życia Pow. Zw. Cechów. Organizacja ta reprezentować będzie na terenie powiatu i m. Częstochowy interesy wszystkich istniejących cechów. Pow. Zw. Cechów będzie ponadto łącznikiem pomiędzy cechami w powiecie a Izbą Rzemieślniczą w Kielcach.

Działające na terenie naszego miasta Okr. Tow. Rzemieślnicze, posiadające za sobą chlubne karty w dziedzinie organizacji rzemiosła, nie zostanie w niczym ograniczone przez powstanie Pow. Zw. Cechów i będzie nadal prowadzić swą działalność równolegle z nowopowstałą do życia organizacją samorządu rzemieślniczego.

Zaznaczyć należy, że Pow. Zw. Cechów istnieją już na terenie całej Rzeczypospolitej, jako prawnie przewidziane organizacje rzemiosła na terenie powiatu.

Najpoważniejszą trudnością w dziedzinie organizacji rzemiosła jest brak własnych odpowiednich lokali, ponieważ Dom Rzemieślniczy, wybudowany przez rzemieślników, niestety nie jest w całości oddany do użytku organizacji rzemieślniczych. (h)

Zrzeszenia branżowe przemysłu prywatnego powstana przy Izbie Przem.-Handlowej w Częstochowie

Na podstawie okólnika Ministerstwa Przemysłu Nr. 142 z dnia 16. VIII. 1945 r., upoważniającego do zorganizowania zrzeszeń branżowych przemysłu prywatnego Izby Przemysłowo-Handlowe na terenie R. P., Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie rozpoczęła już swoją pracę w kierunku realizowania określonych okólnikiem zadań:

1) ujęcia zakładów pracy w zrzeszenia branżowe w zakresie terytorialnym, a więc wojewódzkim;

2) współdziałania w ogólnych pracach przy ustalaniu programu dla nowej produkcji;

3) kontroli wykonania planów produkcji, zatwierdzanych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu;

4) współdziałania w zaopatrywaniu w surowce i materiały zrzeszonych zakładów pracy oraz

5) organizowania zbytu na zasadach, które będą ustalone oddzielnie.

Podkreślamy, że do zrzeszeń branżowych przy Izbie Przem.-Handlowej należeć mają wyłącznie zakłady przemysłowe prywatne.

Jak się dowiadujemy, Izba Przem.-Handlowa opracowała już regulamin zrzeszeń branżowych. Organizacja zakładów przemysłowych, wprowadzona na podstawie wyżej cytowanego okólnika, w niczym nie zmienia dotychczasowych stowarzyszeń gospodarczych, które będą nadal istniały i prowadziły swoją działalność. (h)

Kurs Pedagogiczny

9-miesięczny Kurs Pedagogiczny, dogodny dla osób pracujących z wykształceniem gimnazjalnym, został otwarty.

Wykłady odbywają się w lokalu przy ul. Kilińskiego 5, II piętro, od godz. 16 do 19. Kurs jest bezpłatny.

Zapisy przyjmuje kancelaria Liceum Pedagogicznego przy ul. Jasnogórskiej Nr. 8, od godz. 11 do 13-ej.

Pisarka do swoich czytelników

Współpracowniczka naszego pisma, Stefania Podhorska-Okołów, której cały dorobek literacki spłonął pod gruzami Warszawy, zwraca się z serdeczną prośbą do wszystkich osób, posiadających jakiekolwiek jej prace drukowane, podpisane już to całym imieniem i nazwiskiem, już to literami S. P. O., zwłaszcza książkę „Kobiety piszą“, o łaskawe ich wypożyczenie autorce, — Biblioteka Miejska w Częstochowie, Aleja 22, I piętro, od godz. 10-ej do 12-ej i od 16-ej do 19-ej codziennie, oprócz niedziel i świąt.

Dyżury świąteczne lekarzy

W dniu 1 listopada dyżurują następujący lekarze: internista — Secomski Józef, Al. Kościuszki 7, chirurg — Olszewski St., Kilińskiego 35, ginekolog — Rozenowicz Br., Aleja Wolności 24, okulista — Kulesza J., Katedralna 7, dentysta — Krukowska A. — Narutowicza 153.

Odezwa Wojewody Kieleckiego

Obywatele!

Zawierucha i pożoga wojenna oraz terror hitlerowski w czasie 5 i pół letniej okupacji pozbawił życia ponad 7 milionów Polaków. Długotrwały front na t. zw. przyczółku mostowym na terenie naszego Województwa zniszczył 58 gmin i pozbawił około 241.000 osób dachu nad głową.

Ludność poszkodowana mieszka dotychczas w bunkrach, ziemiankach, i t. p. norach.

Ludności tej, a zwłaszcza dzieciom w liczbie około 15.000 grozi zagłada, na co wobec zniszczenia przez terror niemiecki około 7 milionów istnień polskich nie możemy pozwolić.

Nie mogąc w tak krótkim czasie pobudować dostatecznej liczby mieszkań oraz wyrwać wszystkiej ludności z nor, musimy w pierwszym rzędzie ratować dzieci, którym w ziemiankach grozi śmierć w okresie zimowym. Pamiętajmy, że dzieci, to bogactwo i przyszłość Narodu, że dzieci to przyszli obywatele, to podstawa Państwa i Jego potęgi. By ratować te dzieci musimy je przesiedlić z terenów zniszczonych na tereny nie zniszczone naszego Województwa. Będzie to wysiłek ogromny. Nikt, komu warunki pozwalają na to, nie może odmówić przyjęcia dziecka na okres zimowy pod swój dach. Wspólnym wysiłkiem i ofiarnością społeczeństwa zdołamy uratować dzieci, te najniewinniejsze ofiary wojny od niechybnej i przedwczesnej śmierci. Wytężmy więc wszystkie siły w tym celu i ratujmy młode istnienia z terenu b. przyczółka mostowego dla dobra Narodu i Społeczeństwa. Ratując dzieci, ratujemy byt naszego Państwa. Na terenie Gmin Wiejskich wójtowie i sołtysi będą zbierali zgłoszenia chętnych do wzięcia dziecka, w miastach zaś wydzielonych rodziny, pragnące wziąć dziecko na okres zimowy, proszone są o zgłoszenie się do Miejskich Wydziałów Opieki Społecznej. Bliższe szczegóły będą podane przez Starostwa i Zarządy Gminne.

Wojewoda Kielecki

(—) Mjr. Wiślicz-Iwańczyk

Program uroczystości żałobnych w dniu Święta Umarłych

W przeddzień, 31 października, odbędzie się uroczysty capstrzyk, który po przejściu przez miasto zatrzyma się przed Grobem Nieznanego Żołnierza.

Z trybuny przemówi do wojska i społeczeństwa przedstawiciel W. P. por. Rudnicki. Po przemówieniu i odczytaniu listy poległych, uczczenie pamięci zmarłych jednominutową ciszą.

Dnia 1 listopada o godz. 10-ej rano na Placu Stalina przed Magistratem zbiorą się organizacje, celem wzięcia udziału w złożeniu wieńców na Grobie Nieznanego Żołnierza, Miejscu Straceń — Rynek Wieluński i cmentarzu św. Rocha.

Kolejność marszu: wieńce, władze cywilne i wojskowe, kompanie honorowe, Milicja Obywatelska, S. O. K., W. P., Zw. Wet. Powstań Śląskich, Zw. Harcerstwa Polskiego, Stron. Demokratyczne. Stron. Ludowe, Straż Ogniowa. Związki Zawodowe, Zw. Zaw. Kolejarzy, Stow. Kupców, Stow. Rzemieślników.

Dnia 1 listopada na ul. Piłsudskiego 9 przed hotelem „Polonia“ o godz. 10-ej rano zbiorą się organizacje, celem złożenia wieńców na grobach poległych żołnierzy polskich i radzieckich na cmentarzu na Kulach.

Zbiorą się następujące organizacje: PPR, PPS, TUR, ZWM, Stow. b. Więźniów Politycznych, które pójdą z wieńcami za wojskiem.

Komunikat w związku z uroczystościami Święta Poległych

Komitet Miejski PPS, O. M. TUR, RKS „Skra“ oraz Stow. b. Więźniów Politycznych (obozów koncentracyjnych), podają do wiadomości, że ogólna zbiórka, celem wzięcia udziału w Święcie Poległych, odbędzie się dnia 1 listopada o godz. 9,30 rano, po czym, po właściwych uroczystościach, odbedzie się apel na grobach poległych naszych towarzyszy.

Uwaga: Weterani Powstań Śląskich!

Zbiórka wszystkich członków Zw. Weteranów Powstań Śląskich w dniu 1 listopada b. r. nie o godz. 11-ej, a o godz. 9-ej rano przed domem Nr. 24 przy ul. Fabrycznej.

Obecność wszystkich obowiązkowa.

*

W dniu 1 listopada b. r. o godz. 3-ej p. p. w Olsztynie k/Częstochowy zostanie odprawione nabożeństwo żałobne za spokój dusz osób pomordowanych przez gestapowców. Po nabożeństwie procesja uda się do zbiorowych mogił, gdzie ceremonie żałobne odprawi miejscowy dziekan. Od zbiorowych mogił procesja przejdzie na cmentarz.

Zainteresowane rodziny proszone są o wzięcie udziału w uroczystościach. S. T.

POLACY!

Odwieczny wróg — niemiec postanowił zniszczyć Naród Polski i Państwo Polskie. Krwawe hordy zdradziecko napadły na nas i zajęły przemocą nasz Kraj, żądny pracy i pokoju. Przeszło 5 lat szalał na ziemiach naszych straszliwy terror, jakiego nie zna historia świata. Wśród nieludzkich cierpień, w torturach i męczarniach ginęli w więzieniach i obozach koncentracyjnych najlepsi Synowie naszej Ojczyzny.

Dziś, w dniu Święta Umarłych, pochylmy w skupieniu czoła i oddajmy cześć męczeństwu tak drogich naszemu sercu Ofiar szaleńczego okrucieństwa. Pamięć Ich wśród nas przetrwa wiecznie. Krew Ich zcementuje Naród Polski w jednolitą bryłę, której nie ruszy więcej żadna wraża przemoc.

A my wszyscy, którym dane było doczekać wyzwolenia Ojczyzny, w dniu Święta Umarłych przyrzeknijmy życiem własnym bronić tych świętości narodowych, w imię których ginęli męczeńską śmiercią nasi Bracia. Stoimy wiernie na straży Wolności Narodu!

Tak nam dopomóż Bóg i męczeństwo Narodu Polskiego!

Zarząd Tymczasowy
Zw. b. Więźniów Ideowo-Politycznych
z lat 1939 — 1945.

Z życia kulturalnego

Teatry Miejskie

Sala duża

„Jaś u raju bram“ z Janiną Jabłonowską i Romanem Zawistowskim

Dziś w środę 31 b. m. oraz w dni następne o godz. 18.30 komedia muzyczna w 4 obrazach „Jaś u raju bram“. Libretto M. Hemara. Muzyka A. Klucznioka. W roli tytułowej występuje gościnnie Roman Zawistowski, artysta i reżyser teatrów krakowskich, który jednocześnie reżyseruje to widowisko. Rolę wampa filmowego Glorii Mill gra artystka teatrów krakowskich Janina Jabłonowska. Humor reprezentuje para wodewilistów — Łukowska i Zwoliński oraz kapitalny wprost w roli sędziego Mieczyński. W pozostałych rolach wystąpią: Pachońska, Wodyńska, Zarembina, Cirin, Łodyński, Łowicki, Płoński, Salaburski, Sarnowski, Stanisławski i Tkaczyk. Udział bierze w widowisku tym również cały balet Tacjanny Wysockiej. Nowe dekoracje i wystawa Wł. Wagnera. Kierownictwo muzyczne samego kompozytora. Akompaniują przy dwóch fortepianach Irena Garztecka-Jarzębska oraz Alojzy Kluczniok.

Kasa czynna od godz. 10-ej do 12-ej i od 14-ej do rozpoczęcia przedstawienia. Telefon kasy 21-61.

„Moralność Pani Dulskiej“ na ogólne żądanie w dużej sali Teatrów Miejskich.

Dziś w środę 31 b. m. o godz. 16-ej, jutro w czwartek 1 listopada b. r. o godz. 15.30 oraz w sobotę 3 listopada b. r. o godz 16-ej na ogólne żądanie tragifarsa w 3 aktach G. Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej“. Obsada premierowa. Reżyseruje gościnnie R. Zawistowski. Dekoracje W. Wagnera.

Bilety na środowe przedstawienie do nabycia w Zarządzie Miejskim, Wydz. Oświaty i Kultury, na czwartkowe w kasie teatru, a na sobotnie w Pow. Radzie Związków Zawodowych.

„Nie zginęła“ — jeszcze jeden raz — nieodwołalnie ostatni.

W piątek 2 listopada o godz. 16-ej po raz nieodwołalnie ostatni „Nie zginęła“ reportaż wojenny w 3 aktach K. Wroczyńskiego w obsadzie premierowej w reżyserii A. Kwiatkowskiego z dekoracjami Wł. Wagnera.

Bilety na to przedstawienie do nabycia w Komitecie P. P. S.

Premiera w „Chochliku“

W sobotę, dnia 3 listopada, o godz. 14.00 Teatr Marionetek „Chochlik“, ul. Dąbrowskiego Nr. 16, daje nową sztukę p. t. „Wesoła Trójka“, pióra Mariana Józefowicza.

Przepiękne widowisko w 3-ch aktach w 5-ciu obrazach, rozgrywa się w akcie pierwszym w lesie, gdzie jest baśń czarowna, w akcie drugim — na Śląsku i w akcie trzecim — na wybrzeżu morskim w Gdyni. Tańce, śpiewy i muzyka oraz dekoracje prof. Józefa Hollaka dopełniają całości. — Bohaterami tej sztuki są ulubieńcy dzieci: Kubuś, Grześ i Zosia. Przedsprzedaż biletów w „Renomie“, Aleja Nr. 28.

Kronika sportowa

Wspaniałe zwycięstwo Widuły w Brześciu n/Bugiem

Start biegacza Częst. Klubu Sportowego Widuły w Brześciu n/Bugiem zakończył się wobec 11.000 widzów wspaniałym zwycięstwem nad Finami oraz elitą biegaczy sowieckich z inżynierem Pietrowem i b. mistrzem Rosji, Andrejewem, na czele.

Bieg rozegrany został w ubiegłą niedzielę na dystansie 10.000 metrów na stadionie Spartaka w Brześciu o nagrodę C. A. R. L. Do walki stanęło 41 zawodników sowieckich, 2 Finów, 6 Polaków z terenów wschodnich oraz Widuła. Zawodnicy sowieccy oraz Finowie przybyli ze sztabem lekarzy, trenerów i masażystów — Widuła po długiej i uciążliwej podróży. Początkowo prowadzili na zmianę Finowie i Rosjanie, po paru jednak kilometrach Widuła wszedł w t. zw. drugi oddech, wysunął się na czoło i przerwał taśmę pierwszy o 25 metrów przed następnym zawodnikiem, w czasie 32 min. 58,2 sek., który jest nowym rekordem powojennym Polski. O drugie miejsce w ostatnim okrążeniu rozgorzała walka pomiędzy Lebeltindem (Finlandia) a inżynierem Pietrowem (Dynamo, Moskwa), którą rozstrzygnął na swoją korzyść Lebeltind, uzyskując czas 33 min. 1,1 sek.; Pietrow zanotował 33 min. 1,5 sek., czwartym był Talmajadosen (Finlandia) 33.03.7 min., 5) Zakrzejew (Spartak, Kijów), 6) Woldeczewa (Spartak, Moskwa), 7) Andrejew (Dynamo, Leningrad, b. mistrz Rosji), 8) Sobierajewski (Dynamo, Kijów), 9) Kojdejow (Spartak, Leningrad), 10) Waśniewski (Dynamo, Moskwa).

Po biegu odegrane zostały na sposób olimpijski hymny narodowe trzech zwycięzców — polski, fiński oraz radziecki, po czym zwycięzcy ci zostali uwieńczeni odznakami sportowymi przez wyższych oficerów sowieckich.

Nieprzerwane sukcesy Widuły oraz czasy, osiągane przez niego na początku niemal kariery, predystynują Widułę na godnego następcę Kusocińskiego.

Rodzimy klub Widuły i nasze władze sportowe powinny otoczyć go opieką.

Kultura i sztuka

Archiwum Teatralne przy Ministerstwie Kultury i Sztuki

Warszawa (PAP). — Ministerstwo Kultury i Sztuki zwróciło się do społeczeństwa z następującym apelem:

Jedną z większych bolączek naszych dzisiejszych placówek teatralnych jest brak bibliotek teatralnych, względnie egzemplarzy sztuk, mających wejść do repertuaru.

Zbiory archiwalno-biblioteczne poszczególnych teatrów zostały rozgrabione lub zniszczone przez okupanta, a znalezienie nowych egzemplarzy utworów dramatycznych napotyka dziś na ogromne trudności.

Często na przeszkodzie do wystawienia tego lub innego utworu z repertuaru klasycznego lub współczesnego stoi po prostu brak odpowiednich egzemplarzy sztuk.

Celem zaradzenia tym brakom Ministerstwo Kultury i Sztuki powołało do życia przy Departamencie Teatru i Filmu Archiwum Teatralne, które przystąpiło do zbierania dzieł literatury dramatycznej, podręczników, rękopisów i t. p.

Ministerstwo zwraca się z gorącym apelem do wszystkich instytucyj i osób, posiadających książki z tego zakresu literatury, by gwoli ułatwienia pracy Archiwum zechciały nadesłać ich spisy pod adresem Departamentu Teatru i Filmu, Ministerstwo Kultury i Sztuki, Praga — ul. Wileńska Nr. 1.

Obecny stan bibliotek Tow. Uniwersytetu Robotniczego

Warszawa (PAP). — Biblioteki TUR w momencie reaktywowania jego działalności zostały z małymi wyjątkami kompletnie zdewastowane. Prawie cały olbrzymi dorobek przedwojenny uległ zniszczeniu przez barbarzyńcę hitlerowskiego, który np. na ziemiach przyłączonych do Rzeszy zniszczył 100% polskich zbiorów, oddając je na makulaturę.

Obecnie biblioteki powstają przeważnie z inicjatywy poszczególnych ośrodków przy wydatnej pomocy państwowej.

Stworzona przy Zarządzie Głównym Komisja Biblioteczna zakupiła encyklopedię i dzieła treści ogólnej dla podręcznej biblioteki Zarządu Głównego oraz organizuje wędrowne biblioteki od 30 do 70 tomów każda. Poza tym Komisja uzyskała przydział książek ze zbiorów bibliotecznych Ministerstwa Oświaty.

Filharmonia Krakowska w Warszawie

Warszawa (PAP). — Orkiestra Państwowej Filharmonii Muzycznej z Krakowa, która koncertowała w dniach 26 i 28 b. m. w Warszawie w sali „Roma", jest największym i najlepszym zespołem symfonicznym w kraju.

Złożona z 80-ciu najwybitniejszych polskich instrumentalistów, powstała natychmiast po wyjściu niemców. Pierwszy jej koncert odbył się 14 kwietnia w Krakowie. Od tego czasu Filharmonia Krakowska dała ponad 40 koncertów, w tym cykl koncertów w ramach Festivalu Muzyki Polskiej we wrześniu.

Dwa koncerty warszawskie Filharmonii zawierają w programie m. in.: poemat symfoniczny „Oświęcimowie" — Karłowicza, symfonię „Patetyczną" — Czajkowskiego, poemat symfoniczny „Kościół Panny Maryi" — Perkowskiego, głośny poemat symfoniczny Maklakiewicza — „Grunwald" i „Uwerturę" — Szałowskiego.

Solistami koncertów byli: E. Umińska — skrzypce i Jan Ekier — fortepian. Dyryguje dr. Z. Latoszewski.

Numer 48 „Odrodzenia"

W numerze 48 „Odrodzenia" znajdujemy publicystyczną wypowiedź Mieczysława Wionczka o stosunkach polsko-sowieckich („Rozumna przyjaźń") i artykuł Ludwika Kohutka o problemie polskim na Mazurach.

Nowe utwory poetyckie drukuje Julian Przyboś, a prozę powieściową Kazimierz Brandys (fragment z „Drewnianego konia").

W dziale krytyczno-literackim Józef Sieradzki omawia „Krzyżaków" Sienkiewicza, a Wacław Kubacki zamieszcza felieton humanistyczny o walorach essay'u (Irracjonalny współczynnik twórczości").

Numer 48 „Odrodzenia" uzupełniają: stały felieton Jana Kotta („Po prostu"), sprawozdanie Tadeusza Dobrowolskiego z wystawy „Polonia", recenzja Kazimierza Wyki z tomu poezji A. M. Świnarskiego, przegląd teatralny (Tadeusz Braza), przegląd prasy, kronika filmowa, muzyczna oraz informacje o życiu kulturalnym zagranicą.

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Nr. 3/135/45.

Zawiadomienie

Starostwo Powiatowe Częstochowskie Referat Aprowizacji i Handlu podaje do wiadomości mieszkańców powiatu, że dla pracującej ludności nierolniczej kategorii I, II, III B i ich rodzin kategorii I R i II RB wydaje się aprowizację na miesiąc październik na karty żywnościowe z nadrukiem „Październik" a mianowicie:

Nazwa artykułu	Kategoria I kg.	II kg.	III kg.	I R kg.	II RB kg.	kupon Nr.
1. Cukier	0.5	0.4	—	0.25	—	8
2. Mąka pszenna	1	1	1	1	0.5	7
3. Sól	0.4	0.4	0.2	0.3	0.2	9
4. Zapałki pud.	1	—	—	—	—	10

Ponadto wydaje się ziemniaki dla pracujących I i II kat. bez członków rodzin.

Częstochowa, dnia 30 października 1945 r.

Kierownik Wydziału Aprowizacji i Handlu
Za Starostę Powiatowego
(—) ANTONI SZERLOWSKI Referendarz

Wezwanie

do spisania i rejestracji umów o naukę w przemyśle i handlu.

Na zasadzie art. 116 ust. 8 i 9 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. z 1927 r., poz. 468) Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie wzywa wszystkie zakłady pracy zatrudniające uczniów przemysłowych do spisana z nimi w terminie 2. tygodni umów o naukę, zgodnie z przepisami prawa przemysłowego, nawet gdyby umowa taka była przed styczniem b. r. spisana i zarejestrowana na podstawie przepisów okupacyjnych w tak zw. Izbie Gospodarczej. Umowy należy w ciągu 2. tygodni od ich podpisania przedstawić do rejestracji Izbie Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie, Aleja N. M. Panny Nr. 33, lub jej Ekspozyturom w Kielcach, ul. Kopernika 8, albo w Radomiu, ul. Słowackiego 1.

Formularze umów w cenie 40.— zł za komplet, są do nabycia w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie oraz w jej Ekspozyturach. Opłata rejestracyjna za cały okres nauki wynosi 60.— zł.

Częstochowa, dnia 23 października 1945 r.

p. o. Dyrektora (—) dr. BRAUN

Ogłoszenie

Wydział Oświaty Rolniczej przy Wojewódzkim Urzędzie Ziemskim w Kielcach, poszukuje kandydatów na stanowiska: kierowników szkół rolniczych gminnych, dyrektorów szkół rolniczych powiatowych, dyrektorów gimnazjów rolniczych, nauczycieli szkół gminnych rolniczych, nauczycieli szkół powiatowych rolniczych, nauczycieli gimnazjów rolniczych.

Poszukiwani są: rolnicy, ogrodnicy, posiadający wykształcenie wyższe i średnie oraz fachowcy posiadający specjalne wykształcenie, do prowadzenia szkół ogrodniczych, rybackich, koszykarskich, mleczarskich.

Bliższych szczegółów udziela się codziennie w Wydziale Oświaty Rolniczej od godz. 9 — 13.

Kielce, ul. Słowackiego 1.

Wojewódzki Urząd Ziemski.

B. Pł. i Pr. 2/45.

Ogłoszenie przetargu

Fabryka „Union Textile" w Częstochowie ogłasza z dniem 31.10. 1945 r. przetarg na budowę centralnego ogrzewania w świetlicy fabrycznej przy „Union Textile". Oferty składać do dnia 3.11.1945 r. w biurze technicznym.

Czętochowa, dnia 30 października 1945 r.

Dyrekcja Union Textile S. A. Częstochowa
(Podpis nieczytelny).

ś. ✝ p.

W służbie dla Polski i społeczeństwa oddali swe życie, ginąc w obozach hitlerowskich, pracownicy Wydziału Administracyjnego Zarządu Miejskiego w Częstochowie:

Polaczek Stanisław	**stracony(a)**	**26. VI. 1941.**
Wochna Kazimierz	„	**23. XI. 1941.**
Chadziński Eugeniusz	„	**22. I. 1942.**
Wójcik Ignacy	„	**8. VII. 1942.**
Kulejewski Władysław	„	**16. VII. 1942.**
Staliński Stanisław	„	**9. IX. 1942.**
Śniady Jan	„	**16. X. 1942.**
Sobianowski Władysław	„	**1. III. 1943.**
Dobrucka Felicja	„	**1. IV. 1943.**
Prażmowska Eleonora	„	**28. IV. 1943.**
Uljańska Krystyna	„	**28. IV. 1943.**

Za spokój dusz wyżej wymienionych kolegów zostanie odprawione w dniu 1 listopada 1945 r. o godz. 10.30 na Jasnej Górze w kaplicy Matki Boskiej nabożeństwo żałobne, na które zapraszają

Pracownicy Wydziału Administracyjnego.

ś. ✝ p.

August Hochaus

Mistrz Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach przeżywszy lat 58.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy Waszyngtona 59 do kościoła Św. Rodziny nastąpi dnia 1.11.1945 r. o godz. 2 p. p., po czym pogrzeb na cmentarz na Kulach.

O czym zawiadamia pogrążona w bólu

RODZINA

9283

ś. ✝ p.

August Hochaus

zmarł w dniu 30 października 1945 r.

W zmarłym tracimy nieodżałowanego kolegę, dobrego wychowawcę, długoletniego członka Zarządu i Komisji Egzaminacyjnej.

Pogrzeb z domu żałoby Waszyngtona 59, odbędzie się w dniu 1. listopada 1945 r. o godz. 2 p. p.

Cześć Jego pamięci!

CECH RZEŹNICZO-WĘDLINIARSKI

9284

L. 06869

Redaguje Kolegium. Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja „Głosu Narodu", III Aleja 52. Tel. 2245 i 2249. Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Tłoczono w Drukarni Państw. Nr. 1 w Częstochowie pod dyr. Z. Fabisiaka.